

נשוי מן התורה, שהוא פיקח ואשתו גם היא פקחת, ואילו האח השני היה נשוי מדרבנן.

ומבארת המשנה את שלשת האופנים שהאח השני נשוי מדרבנן: או שהוא ואשתו היו חרשים, או שהוא היה חרש ואשתו פקחת, או שהוא היה פקח ואשתו חרשת.

החלק הרביעי, עוסק גם הוא בעניני יבום וחליצה של חרש וחרשת בשני אחים הנשואים באופן שונה.

אלא, שלהבדיל מן החלק השלישי, הוא עוסק בשני אחים שהיו נשואים שתי נשים **נכריות**, ולא שתי אחיות.

וגם בענין זה מבארת המשנה את שלשת האפשרויות שיהיו נשואי השני מדרבנן, או ששניהם חרשים, או שהוא פיקח והיא חרשת, או שהוא חרש והיא פקחת.

והגירושין של חרש וחרשת, ואילו שלשת החלקים האחרים עוסקים בדיני יבום וחליצה של חרש וחרשת.

החלק הראשון, מתבארים בו דיני **נישואין וגירושין בזוג אחד**, כשאחד מבני הזוג הוא חרש או חרשת.

החלק השני, עוסק בעניני **יבום וחליצה** של חרש וחרשת בשני אחים הנשואים שתי אחיות או שתי נכריות, והיו האחים חרשים או נשותיהן חרשות.

ומדובר בו דוקא באופן שנישואי שני האחים הם **שויים**, ששניהם נשואים מדרבנן בלבד, ולא היה באחד מהם קנין מן התורה.

החלק השלישי, עוסק גם הוא בעניני יבום וחליצה של חרש וחרשת בשני אחים, אלא שבו מתבאר דינם של **שני אחים הנשואים שתי אחיות באופן שונה**, שהיה אח אחד

החרש, הוא יכול ליבמה מדרבנן, ולהוציאה בגט, ברמיזה מדרבנן.

ועל אף שהחרש כונס את יבמתו מן התורה, אין הוא יכול לחלוץ מן התורה.

ובטעם הדבר, מביאה הגמרא שאמרו "דבי ינאי" היות ואין הוא יכול לקרוא את הפסוק שהוא צריך לקרוא בשעת החליצה, וקריאתו היא לעיכובא, מן התורה.

וביארנו הראשונים, שצריך להגיע לטעם זה ואין די בכך שמעשה חרש אינו כלום היות ואין בו דעת, כיון שאם בית דין יעמדו על גבו, ויודיעוהו שהוא חולץ לשם חליצה, היתה צריכה חליצתו להועיל, וכל החסרון הוא העכוב בקריאתו [ונבגמרא להלן יבואר מהי הכוונה שצריכים היבם והיבמה להתכוון בחליצה.

מתגרשת, היות ובשעת נתינת הגט הוא משלחה והיא חוזרת, והרי היא כשוטה, שאינה מתגרשת היות ובשעה שהוא משלח אותה היא חוזרת [שנאמר "ושילחה מביתו", וזו אינה משולחת מביתו, שהרי היא חוזרת אליו]. תוס' קב ב.

והקדן אורה כתב, שאמנם אין צריך דעת האשה לגירושין, אבל צריך שתדע שהוא מגרשה, וחרשת שאינה מבינה, אינה יודעת שהוא מגרשה, וחרשת שאינה מבינה, אינה יודעת שהוא מגרשה, ולכן לא חלו גירושיה.

פיקח שמת, ונפלה אשתו ליבום לפני אחיו החרש, קונה אותה החרש בכיאתו מן התורה, שהרי ביבום אין צריך דעה לקנין, אך אינו יכול להוציאה לעולם, לפי שאינו יכול לגרש.

אך אם נפלה לפני חרש אשתו של אחיו